

Hankkeen liittyminen strategioihin ja tavoitteisiin

Suomessa vireillä olevien tuulivoimahankkeiden taustalla vaikuttavat Suomen ilmastopoliittiset tavoitteet, joihin on sitouduttu kansainvälisilläkin sopimuksilla. Suomi on ilmastopoliitikkassaan sitoutunut YK:n ilmastosopimukseen (1994), Kioton pöytäkirjaan (2005) ja Pariisin sopimukseen (2015).

1 Euroopan unionin ilmasto- ja energiastrategia

Suomen ilmasto- ja energiapolitiikan valmistelua ja toimeenpanoa ohjaavat Euroopan unionissa sovitut ilmasto- ja energiapolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet. Euroopan komissio on hyväksynyt 28.11.2018 pitkän aikavälin ilmastostrategian, jonka visiona on ilmastoneutraali talous vuoteen 2050 mennessä (Euroopan komissio 2018). Maanosan hiilineutraaliuden saavuttaminen vuoteen 2050 mennessä on myös yksi EU:n joulukuussa 2019 julkaiseman Euroopan vihreän kehityksen ohjelman (European Green Deal) tavoitteista (Euroopan komissio 2019). Tavoitteen saavuttamisen pääperiaatteisiin kuuluvat energiatehokkuuden asettaminen etusijalle ja energiasektorin kehittäminen siihen suuntaan, että se perustuu pääasiassa uusiutuviin energialähteisiin.

Marraskuussa 2024 pidettiin Bakun ilmastokokous COP29, jonka keskiössä oli Pariisin sopimuksen ja 1,5 asteen tavoitteen saavuttamisen keinot. Vuonna 2023 Dubain ilmastokokouksessa päätettiin fossiilisten polttoaineiden käytöstä irtaantumisesta, mutta tälle tavoitteelle ei Bakussa saatu muodostettua vankkaa yhteistä jatkoa. Koska kokouksen tuloksia pidetään yleisesti pettymyksenä, korostuvat tiedossa olevien päästövähennyskeinojen rooli entisestään tavoitteiden saavuttamisessa.

2 Suomen ilmasto- ja energiastrategia

Pääministerin Petteri Orpon hallitusohjelman (Valtioneuvoston julkaisuja 2023) tavoitteena on, että Suomi nousee puhtaan energian ja ilmastokädenjäljen edelläkävijäksi. Hallitus pyrkii edistämään vaikuttavaa energiapolitiikkaa, joka kaksinkertaistaa puhtaan sähkön tuotannon kotimaassa. Hallituksen tavoitteena on saavuttaa vuositason nettopäästöjä koskevat tavoitteet vuoteen 2030 mennessä ja hallitus on sitoutunut ilmastolain tavoitteisiin. Orpon hallitus on valmistelemassa uutta energia- ja ilmastostrategiaa, jonka odotetaan valmistuvan keväällä 2025. Lisäksi hallituksen tavoitteena on luoda strateginen näkemys sähkön siirtotarpeista eri puolella Suomea 2030-luvulla.

Puhtaan sähkön voimakkaan tuotannon lisäämisen lisäksi hallitus pyrkii parantamaan tuulivoiman hyväksyttävyyttä mm. asettamalla velvoitteita sosiaalisen hyväksyttävyyden parantamiseksi. Tämä ja säätövoimatarpeiden rahoittamisvelvoite pyritään toteuttamaan niin ettei tuotannon lisäys esty Suomessa. Tuulivoimapotentialiaa pyritään hyödyntämään eri puolella Suomea myös luvitusta sujuvoittamalla. Hallitus pyrkii toteuttamaan myös muita toimia tuulivoimarakentamisen oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi.

Heinäkuussa 2022 voimaan tulleessa ilmastolaissa (423/2023) asetetaan tavoitteet ja puitteet Suomen ilmastopoliittikan suunnittelulle ja sen toteutumisen seurannalle. Lain 2 §:n mukaan tavoitteena on, että ihmisen toiminnasta aiheutuvat kasvihuonekaasujen päästöt ilmakehään vähenisivät vuoteen 2030 mennessä vähintään 60 %, vuoteen 2040 mennessä vähintään 80 % verrattuna vuoteen 1990 ja vuoteen 2050 mennessä vähintään 90 %, mutta pyrkien tasoon 95 % verrattuna vuoteen 1990.

Suomen itsenäisyyden juhlarahaston (SITRA 2021) mukaan Suomen on mahdollista saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä ja päästöttömyys vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteisiin pääseminen vaatii fossiilisten polttoaineiden korvaamista pääasiassa suoralla sähköistämisellä. Sitran laatimassa selvityksessä ”Enabling cost-efficient electrification in Finland” esitetään kokonaiskuva Suomen sähköistämisestä ja päästöjen vähentämisestä sekä esitetään suosituksia hiilineutraalius-

ja päästöttömyystavoitteiden saavuttamiseksi kustannustehokkaasti. Selvityksessä esitetään, että uudesta tarvittavasta sähköntuotantokapasiteetista yli 80 % olisi maatuulivoimaa muita hiilivapaita tuotantomuotoja alhaisempien tuotantokustannusten sekä riittävän tuotantopotentialin takia. Jotta maatuulivoiman voimakas lisääminen Suomessa mahdollistuu, tarvitaan selvityksen mukaan siirtokapasiteetin vahvistamisesta Suomen kantaverkossa, ratkaisuja vähentämään Puolustusvoimien asettamia rajoitteita tuulivoiman rakentamiselle sekä keinoja nopeuttaa tuulivoimahankkeiden kaavoitus- ja luvitusprosesseja.

Vuoden 2024 lopussa Suomen tuulivoimakapasiteetti oli 8358 MW ja käytössä oli 1835 tuulivoimaa (Suomen uusiutuvat ry 2025). Tuulivoimalla tuotettiin vuonna 2024 yli 19,8 TWh (Energiateollisuus 2025).

3 Maakunnalliset tavoitteet

Nevalaistenniemen tuulivoimahanke sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan. Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee, että energiamurros edellyttää uusia energian tuottamisen, varastoinnin ja siirron ratkaisuja. Ilmastomuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen kannalta energia on keskeinen alueidenkäytöllinen kysymys, johon sisältyy sekä energian tuotantoon että kulutukseen liittyvä alueidenkäytön yleispiirteinen ohjaus. Energiamurrosta edistääkseen Pohjois-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa kuntakaavan laatimisen. (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2022b). Kaavaehdotus on ollut ensimmäisen kerran nähtävillä syksyllä 2024. Saadun palautteen ja kaava-aineiston täsmennystarpeen vuoksi kaavan hyväksyminen on siirtynyt keväälle 2025 ja kaava-aineisto on asetettu toisen kerran nähtäville 17.2.-21.3.2025 väliseksi ajaksi (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2025).

Kaavoituksella edistetään Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta 2021–2030:n tavoitetta olla hiili-neutraali maakunta. Tavoitteiston kärkiteemana on muun muassa energian tuotannon ja käytön kestävyys, tehokkuus ja vähäpäästöisyys. Lisäksi ilmastotiekartassa asetetaan ilmastoviisaan ja kiertotaloutta edistävän maankäytön tavoitteita, sekä ilmastomuutoksen sopeutumiskeinoja. Tavoitteisto saavutetaan sektorirajat ylittävällä yhteistyöllä. Toimenpiteitä on kaikkiaan liki 130 seitsemän kärkiteeman alla. Tiekartta tukee Suomen 2035 hiilineutraaliustavoitetta asettamatta omaa tavoitevuotta. (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2021).

Nevalaistenniemen hankealue sisältyy voimassa olevien Pohjois-Pohjanmaan 1. (YM 2015, HKO 2017), 2. (MKV 2016) ja 3. (2018, KHO 2022) vaihemaa kuntakaavan alueelle. 1. vaihemaa kuntakaavassa Nevalaistenniemen alueelle oli osoitettu tuulivoima-alue ja turvetuotantoon soveltuva alue, mutta tv-alue kumottiin 3. vaihemaa kuntakaavassa. Nevalaistenniemen tuotantoalueen lounaispuolella oleva alue (Kuikanneva) on sittemmin tunnistettu ”Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla” (TUULI) -hankkeessa (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2023) teoreettisesti tuulivoimapotentialiseksi alueeksi.

4 Valtakunnalliset alueiden käytön tavoitteet (VAT)

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Alueidenkäyttölain 132/1999 mukaan valtion viranomaisen tulee toiminnassaan ottaa huomioon tavoitteet, edistää niiden toteutumista ja arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueiden käytön kannalta.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- *Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen*
- *Tehokas liikennejärjestelmä*
- *Terveellinen ja turvallinen elinympäristö*

- *Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat*
- *Uusiutumiskykyinen energianhuolto*

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita käsitellään tarkemmin YVA-ohjelman luvussa 9 Maankäyttö. Uusiutumiskykyisen energianhuollon tavoitteiden taustalla on Suomen ilmasto- ja energiapolitiikka, jonka vuoksi alueidenkäytössä on tarpeen varautua uusiutuvan energiantuotannon merkittävään lisäämiseen sekä tuulivoimapotentiaalin laajamittaiseen hyödyntämiseen. Tavoitteiden mukaan tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

5 Lähteet

- Energiateollisuus. (2025). Haettu 26.3.2025 osoitteesta <https://energia.fi/energiatietoa/energian-tuotanto/sahkontuotanto/tuulivoima/>
- Euroopan komissio (2018). Komission tiedoksianto 28.11.2018. Puhdas maapallo kaikille. Euroop-palainen visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta. Haettu 8.5.2023 osoitteesta <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CE-LEX:52018DC0773>
- Euroopan komissio (2019). A European Green Deal. Striving to be the first climate-neutral conti-nent. Haettu 26.3.2025 osoitteesta https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priori-ties-2019-2024/european-green-deal_en
- Suomen itsenäisyyden juhlarahasto (SITRA). (2021). Enabling cost-efficient electrification in Fin-land. Haettu 26.3.2025 osoitteesta <https://www.sitra.fi/en/publications/enabling-cost-efficient-electrification-in-finland/>
- Suomen uusiutuvat ry (2025). Tuulivoima Suomessa 31.12.2024.
- Pohjois-Pohjanmaan liitto (2024a). Maakuntakaavoitus. <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehit-taminen/maakuntakaava/>
- Pohjois-Pohjanmaan liitto (2024b). Tuuli-hanke. <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittami-nen/omat-hankkeet/tuuli-hanke/>
- Pohjois-Pohjanmaan liitto (2022). Maakuntakaavojen yhdistelmä. <https://www.pohjois-pohjan-maa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/yhdistelmakartta-seka-merkinnat-ja-maaraykset/>
- Pohjois-Pohjanmaan liitto (2022). Haettu 26.3.2025 osoitteesta: <https://www.pohjois-pohjan-maa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/>
- Pohjois-Pohjanmaan liitto (2023). Haettu 26.3.2025 osoitteesta: <https://www.pohjois-pohjan-maa.fi/kehittaminen/omat-hankkeet/tuuli-hanke/>
- Pohjois-Pohjanmaan liitto (2021). Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta 2021–2030. Haettu 26.3.2025 osoitteesta: <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2021/02/A63-.pdf>